1. AMAÇ

Hasta ve çalışanları enfeksiyonlardan/enfeksiyon bulaşından ve radyasyondan korumak için uygun ve doğru eldiven, maske, bone, nem bariyerli koruyucu önlük, gözlük, kurşun yelek, boyunluk kullanımını sağlamak.

2. KAPSAM

Muayene - Müdahale odaları, acil servis, yoğun bakım ve ameliyathane gibi yüksek riskli bölgeler ve doğumhane, laboratuvar, röntgen, yataklı servisler, morg, mutfak, tıbbi atık deposu gibi ilave kan ve diğer vücut sıvılarının damlama/sıçrama riskinin olduğu birimleri kapsar.

3. SORUMLULAR

- Enfeksiyon Kontrol Komitesi
- Servis Sorumlu Hekimleri
- Servis Sorumlu Hemşireleri
- Tüm Sağlık Personeli

4. TANIMLAR

Kişisel Koruyucu Ekipman: Çalışma ortamındaki risklere ve tehlikelere karşı çalışan tarafından kullanılan giysi, araç ve malzemelerdir. Bölümün niteliğine göre farklı özellikte kişisel koruyucu ekipman bulundurulması gerekebilir. Bu malzemeler;

- Önlük
- Eldiven
- Ağız-Burun Maskesi
- Yüz maskesi
- Nem bariyerli önlük
- Endüstriyel tip toz maskesi
- Polietilen laminasyonlu ve destekli PVA Eldivenler
- N95 Solunum maskesi
- El antiseptik solüsyonları
- Sabun
- Kağıt havlu gibi,

5. UYGULAMA

Hastaya tanı, tedavi ve bakım uygulamaları yapılan birimlerde çalışanların solunum/damlacık yoluyla bulaşma, kesici delici cisimlerle yaralanma, kan veya vücut sıvısının damlama/sıçraması risklerine karşı korunması için Enfeksiyon Kontrol Komitesi'nin saptadığı birimlerde (Müdahele-pansuman odaları, yoğun bakım, doğumhane, ameliyathane, acil servis, laboratuvar, kan alma ünitesi, yataklı servisler, morg, mutfak, tıbbi atık deposu, poliklinikler) el antiseptik solüsyonları, sabun, kâğıt havlu, eldiven, maske, gözlük,yüz maskesi ve koruyucu, nem bariyerli önlük elbise bulunur ve kullanılır. Diğer birimler ihtiyaç ve taleplerini "**Enfeksiyon Kontrol Hemşiresi**" ne bildirir. Hasta odalarında el antiseptik solüsyonları, sabun, kâğıt havlu bulundurulur. Acil Servis, izolasyon Odaları, Kulak Burun Boğaz, Genel Dâhiliye, Çocuk, Göğüs Hastalıkları poliklinikleri de solunum maskelerini (N95) bulundurmalıdır. Mutfakta çalışan personel maske, eldiven ve bone kullanmalıdır. Tıbbi atık toplama görevlisi, eldiven, koruyucu gözlük, maske, çizme (tıbbi atık deposu içerisinde ve depo temizliğinde), özel elbise kullanır. Radyoloji çalışanları ve hasta yakını (çocuk hastanın tutulmasında refakat amacıyla) için kurşun yelek ve boyunluk bulundurulur .

5.1-Non - Steril Eldiven Kullanımı; Eldiven çapraz bulaşmaları (sağlık personelinin elinden hastalara, steril malzemelere ve hastadan sağlık personeline) önlemek için kullanılır. Bununla birlikte eldiven kullanma bulaşma riskini tamamen kaldırmaz. Bu nedenle eldiven el yıkama yerine kullanılmamalıdır. Eldiven kullanımı sonrası mutlaka el yıkanmalıdır. Eldivenlerle telefon, kapı kolu gibi yüzeylere dokunulmamalıdır.

- Elinizde açık yara varsa veya cilt bütünlüğünüz bozulmuşsa,
- Hastanın cilt bütünlüğü bozulmuşsa,
- Hastanın vücut sıvıları ile temas edilecekse,
- Kan ve kan ürünleri ile temas edilecekse,
- Hastanın bakım sırasında sürgü, ördek, böbrek küveti gibi malzemeler boşaltılırken,
- Hasta bakımı sırasında yoğun kontaminasyona neden olabilecek işlemleri takiben (gaita ve enfekte yaraların drenajı ile direkt temas) eldivenler değiştirilmelidir.

- Sterilizasyon / dezenfeksiyon uygulanacak araç gereçlerin ön temizliği sırasında
- Atıkların toplanması ve taşınması sırasında,
- Hastaya ait çıkartılarla temas edilmesi muhtemel yer/yüzeylerin temizliğinde (tuvalet, banyo, lavabo vb.)
- Kimyasal maddelerle (dezenfektan, çamaşır suyu, aseton vb.) temastan kaynaklanan zararları önlemek için bu maddelerle kullanılırken eldiven giyiniz.
- Yemekhane ve mutfakta gıda hazırlamada/dağıtıma işlemlerinde besin hijyenini sağlamak için mutlaka eldiven giyiniz.
- Tıbbi atık toplama ve depolama işlemleri sırasında kesici delici cisimlerle yaralanmaları önlemek için kalın kauçuk eldiven giyiniz.
- Eldiven giymeden önce ellerinizi "**El Hijyeni Talimatı**" na göre yıkayınız.
- Her işlem ve her hasta için ayrı nonsteril eldiven giyiniz.
- Eldiven üzerinden el yıkama yapmayınız.
- İşlem sonrasında eldivenlerinizi çıkartıp ellerinizi mutlaka yıkayınız.
- Yukarıdaki işlemler dışında nonsteril eldiven kullanmayınız.

5.2-*Steril Eldiven Kullanımı;*

- Hastaların steril vücut bölgelerine temas edilecekse mutlaka steril eldiven kullanınız. Bulaşma riskinin fazla olduğu durumlarda çift eldiven giyilebilir. (Üriner kateter, CVP kateteri, lomber ponksiyon vb. işlemlerde ve tüm cerrahi operasyonlarda).
- Steril eldiven giymeden önce ellerinizi "**El Hijyeni Talimatı**"na göre yıkayınız.
- Steril eldivenin kullanım yüzeyine temas etmeyiniz.
- Steril eldiven giyerken eldivenin kaf kısmını içten tutarak dışını kontamine etmeden, ikinci eldiveni kafın dış kısmından tutarak giyiniz.
- Steril eldiveni çıkarttıktan sonra ellerinizi mutlaka yıkayınız.

5.3-*Cerrahi Maske/N95 Maske Kullanımı*;

- İnzisyon yerlerine mikroorganizmaların bulaşmasını önlemek amacıyla tüm operasyonlarda ve operasyon alanlarına girişte, solunum/damlacık yolu ile bulaşın olabileceği hastalarla temas sırasında, göz, burun, ağza kan/diğer enfeksiyöz materyallerden damlama/ sıçrama ve bulaşma riski olan durumlarda maske kullanınız.
- Yemekhane ve mutfakta gıda hazırlamada/dağıtım işlemlerinde besin hijyenini sağlamak için mutlaka maske takınız.
- Tıbbi atık toplama ve depolama işlemleri sırasında maske kullanınız.
- Maskeyi tüm ağız ve burunu örtecek şekilde yüze yerleştiriniz.
- Maske ıslandığında mutlaka yenisi ile değiştiriniz.
- Acil Servis, İzolasyon Odaları, Kulak Burun Boğaz, Genel Dâhiliye, Çocuk, Göğüs Hastalıkları polikliniklerine başvuran "***İzolasyon Talimatı***"nda geçen solunum yoluyla bulaşan hastalıklara sahip hastalar ile temas durumunda (N95) maskesi kullanınız.

5.4-*Nem Bariyerli Önlük Kullanımı;*

- Kan veya vücut sıvısının damlama/sıçraması riski durumunda vücudun ve giysilerin kontaminasyonunu önlemek için nem bariyerli önlük giyiniz.
- Tıbbi atık toplama ve depolama işlemleri sırasında özel tıbbi atık toplama elbisesini kullanınız.

5.5.*Koruyucu Gözlük Kullanımı;*

- Hastaların kan ve vücut sıvılarının sıçrama olasılığının yüksek olduğu durumlarda konjonktival bulaşmayı önlemek amacıyla kullanınız.
- Tıbbi atık toplama ve depolama işlemleri sırasında koruyucu gözlük kullanınız.

5.6.*Bone Kullanımı:*

- İnsizyon yerlerine mikroorganizmaların bulaşmasını önlemek amacıyla tüm operasyonlarda ve operasyon alanlarına girişte mutlaka bone kullanınız.
- Yemekhane ve mutfakta gıda hazırlama/dağıtma işlemlerinde besin hijyenini sağlamak için mutlaka bone giyiniz.
- Tıbbi atık toplama ve depolama işlemleri sırasında bone kullanınız.
- Boneyi saçınız dışarıda kalmayacak şekilde kafanıza geçiriniz.
- Bonenin yırtılması veya nemlenmesi durumunda yenisi ile değiştiniz.

5.7-*Çizme:*

- Tıbbi atık depolama işlemleri sırasında ve deponun temizliğinde kalın tabanlı çizme kullanınız.
- Hastanede zeminler yıkandığında (yemekhane, mutfak, çevre vb.) ayağınızı korumak için çizme kullanınız.
- Yapım ve onarım çalışmalarında bu alanlarda çalıştığınızda kesici-delici cisimlerle yaralanmadan korunmak için kalın tabanlı ayakkabı veya çizme giyiniz.

5.8- Kurşun Yelek:

- Radyasyon riskinin olduğu alanlarda (röntgen, BT, diş ünitelerinde röntgen çekilirken, ameliyathanede skopi sırasında) kurşun yelek kullanınız.
- Cep dozimetreleri mutlaka kurşun önlük altına takılmalıdır.
- Kurşun yeleklerin kırılma, katlanma gibi hasar görmemeleri için uygun biçimde (düzgün ve katlamadan) muhafaza ediniz.
- Kurşun yeleklerin yılda 2 kez birim sorumlusu tarafından kontrolünü yaptırınız.

5.9-Kurşun Boyunluk:

- Tiroid bezini korumak amacıyla radyasyon riskinin yüksek olduğu alanlarda (röntgen, BT, diş ünitelerinde röntgen çekilirken, ameliyathanede skopi sırasında) kurşun boyunluk kullanınız.

5.10-*Özel Elbise:*

- Tıbbi atık toplama, ayrıştırma ve depolama işlemleri sırasında özel elbise kullanınız.

5.11-*El Antiseptikleri:*

- Her birimde işlem öncesi ve sonrası el antiseptiği kullanınız.

5.12- *PVA Eldiven:*

- Kimyasal bileşiklerle dezenfeksiyon yapılan yerlerde kullanınız.
- Ameliyathane, endoskopi ve sterilizasyon birimlerinde yoğun kimyasal çözücüler kullanıldığı için PVA eldiveni bu alanlarda kullanınız.

5.13-*Sabun ve Kâğıt Havlu.El Dezenfektanı*

- Tüm kişisel bakım alanlarında sabun kağıt ve havlu bulundurunuz ve kullanınız.

İlgili Doküman:

- El Hijyeni Talimatı
- İzolasyon Talimatı